

Goede afspraken waarborgen een succesvolle samenwerking

De kunst van ondernemen is bezig te zijn met de juiste activiteiten, die bijdragen aan de waardecreatie, of zoals nu waardebehoud, van de onderneming. Een samenwerking of gezamenlijk ondernemen kan leiden tot prachtige ondernemingen met veel succes. In de huidige bizarre tijd kan samenwerking of een financiële partner ook de levenslijn en waarborg voor een gezonde toekomst zijn. In de praktijk ontstaan bij samenwerkingen echter soms vraagstukken, die de aandeelhouders voor moeilijke dilemma's stellen. Het maken van keuzes wordt een stuk makkelijker als van tevoren over dit soort situaties wordt nagedacht, en de gemaakte afspraken worden vastgelegd in een aandeelhoudersovereenkomst. Dit geeft duidelijkheid en houvast, juist op de momenten waarop dat hard nodig is.

Ondernemers die besluiten te gaan samenwerken in een besloten vennootschap (BV), of een nieuwe aandeelhouder aan boord halen, denken vaak genoeg te hebben aan statuten. Dat is niet zo. Statuten zijn zeker belangrijk en zonder statuten geen formalisatie van de samenwerking. Het is echter ook een notarieel standaarddocument, dat vrij strikt, formeel en dwingend van aard is. Verreweg het grootste deel van de statuten is voor iedereen hetzelfde. Een aandeelhoudersovereenkomst is daarentegen een onderhandse akte, waarin juist afwijkende, aanvullende afspraken vermeld staan, die je specifiek bepaalt voor de samenwerking die je voor ogen hebt. In onze praktijk beginnen we daarom altijd met op te schrijven met welke intenties de verschillende aandeelhouders met elkaar de samenwerking starten; wat zijn de doelstellingen die men wil realiseren, wat zijn de rollen van de verschillende aandeelhouders, wat mag men van elkaar verwachten. Vanuit deze uitgangspunten worden er voor bepaalde omstandigheden op de situatie en op de wensen van partijen afgestemde afspraken gemaakt en vastgelegd, zoals: de wijze van besluitvorming, financiering van grote investeringen, het aannemen of ontslaan van medewerk(st)ers met een bijzondere positie, overlijden, arbeidsongeschiktheid, concurrentiebeding, onenigheid en beëindiging van de samenwerking. Een aandeelhoudersovereenkomst is daarom belangrijk voor een gezonde langdurige samenwerking.

Maatwerk

Een aandeelhoudersovereenkomst is een flexibeler document dan de statuten. Omdat de aandeelhoudersovereenkomst vrij in te vullen en niet formeel en dwingend van aard is, en omdat deze steeds in onderling overleg kan worden aangepast. Kortom: het is een maatwerkproduct. Er zijn zoveel verschillende situaties, factoren en gevolgen die vragen om een specifieke oplossing, dat het af te raden is om via een notaris of met een zoekopdracht in Google naar een ogenschijnlijk geschikte aandeelhoudersovereenkomst op zoek te gaan. Dat levert in negen van de tien gevallen een standaarddocument op. Het beste kan voor een overeenkomst op maat contact worden opgenomen met een ervaren adviseur, zoals Jonker Advies. Doe dit niet pas op het moment dat een complexe situatie zich aandient, maar *voordat* de samenwerking beklonken is. Op die manier is vanaf dag 1 voor iedereen duidelijk welke rol alle partners spelen en wat van wie verwacht mag worden. Bijkomend voordeel van het vroegtijdig opstellen van een aandeelhoudersovereenkomst is, dat de adviseur er in overleg met de notaris voor kan zorgen dat de aandeelhoudersovereenkomst en de statuten op elkaar aansluiten. Feitelijk begeleidt de adviseur op deze manier ook de oprichting van de BV.

Proces

Minstens even belangrijk als de bepalingen die uiteindelijk in de aandeelhoudersovereenkomst komen, is het proces om tot die afspraken te komen. Het gesprek onder (bege)leiding van de adviseur 'dwingt' de partijen daarin namelijk min of meer om over alle verschillende kanten van alle mogelijke situaties na te denken, en elkaars mening en ideeën hierover met elkaar te delen. Na overleg bepalen de beoogde partners gezamenlijk hoe met deze situaties moet worden omgegaan, mochten zij zich voordoen. Hetgeen besproken en vastgelegd is, geeft ook richting en handvatten voor situaties die zich kunnen voordoen, maar niet uitvoerig zijn besproken. Het waardevolle van zo'n grondig en intensief traject is, dat de neuzen als het ware vanzelf dezelfde kant op gaan staan.

Het komt incidenteel ook wel eens voor dat tijdens dit proces, als men elkaar door de gesprekken beter leert kennen, blijkt dat er te grote verschillen van inzicht zijn, en men besluit de samenwerking niet aan te gaan. Dat is natuurlijk jammer, maar naar onze mening is het nog altijd veel beter om vooraf tot dit inzicht te komen, dan achteraf, nadat er fors geïnvesteerd is in de samenwerking. Zeker als men dan uit elkaar moet zonder adequate aandeelhoudersovereenkomst.

Regeren is vooruitzien

Als het proces doorlopen is, ligt er een set documenten die op elkaar aansluiten. De aandeelhoudersovereenkomst en statuten zijn, zoals aangegeven, bedoeld om op voorhand antwoord te geven op situaties die zich mogelijk gedurende de samenwerking gaan voordoen. Maar alleen al het bestaan van die documenten, en het proces waarlangs die tot stand gekomen zijn, neemt onduidelijkheden weg en kan daardoor het ontstaan van meningsverschillen voorkomen.

In ons volgende artikel gaan wij in op de elementen waaruit een aandeelhoudersovereenkomst moet bestaan. Dit document kan als handige checklist gebruikt worden bij het laten opstellen van een aandeelhoudersovereenkomst.